

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI
na lata 2015 - 2032**

Opracowanie:

**GREENLYNX Paweł Ryś
ul. 1 Maja 7/3
39-400 Tarnobrzeg**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
1.1	Podstawa formalno-prawna.....	3
1.2	Cel opracowania Prognozy	4
1.3	Zawartość merytoryczna.....	4
1.4	Metodologia wykonania.....	6
2.	Główne cele i zadania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032.....	7
3.	Charakterystyka azbestu	8
3.1	Właściwości i zastosowania	8
3.2	Szkodliwość	9
3.3	Odpady zawierające azbest	10
4.	Procedury związane z bezpiecznym usuwaniem wyrobów zawierających azbest.....	11
5.	Charakterystyka stanu środowiska w Mieście Sokołów Podlaski.....	14
5.1.	Ogólne informacje o Mieście Sokołów Podlaski	14
5.2.	Wyroby azbestowe na terenie Miasta Sokołów Podlaski	15
5.3.	Stan środowiska na terenie Miasta Sokołów Podlaski	16
5.3.1.	Wody podziemne i powierzchniowe	16
5.3.2.	Powietrze atmosferyczne	18
5.3.3.	Powierzchnia ziemi	20
5.3.4.	Gospodarka odpadami.....	20
5.3.5.	Walory przyrodnicze	26
6.	Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032.....	30
7.	Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych możliwym znaczącym oddziaływaniem na środowisko wynikającym z realizacji <i>Programu</i>	32
7.1.	Powietrze atmosferyczne	32
7.2.	Wody powierzchniowe i podziemne	33
7.3.	Powierzchnia ziemi	34
8.	Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia <i>Programu</i> , w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie. 36	
9.	Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia <i>Programu</i> oraz sposoby, w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania <i>Programu</i>	36
9.1	Na poziomie krajowym.....	37
9.2	Na poziomie wojewódzkim	40
9.3	Na poziomie lokalnym	42

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

10. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji <i>Programu</i>	43
10.1 Podział zadań przedstawionych w Programie.....	43
10.1.1 Zadania administracyjne	43
10.1.2 Zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.....	44
10.2 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko	44
10.2.1 Oddziaływanie na człowieka	44
10.2.2 Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	45
10.2.3 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	46
10.2.4 Oddziaływanie na wodę.....	46
10.2.5 Oddziaływanie na krajobraz.....	47
10.2.6 Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta.....	47
10.2.7 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	48
10.2.8 Oddziaływanie na obszar Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody.....	48
10.2.9 Oddziaływanie na dobra materialne	49
10.2.10 Oddziaływania na klimat akustyczny	49
10.2.11 Oddziaływanie w zakresie gospodarki odpadami	49
10.2.12 Oddziaływanie na klimat, zasoby naturalne oraz zabytki	50
11. Ocena przedstawionych oddziaływań z wyróżnieniem działań pozytywnych i negatywnych.....	51
11.1 Pozytywne oddziaływania związane z realizacją Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032	51
11.2 Negatywne oddziaływania związane z realizacją Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032.....	52
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą niekorzystnych oddziaływań na środowisko skutków realizacji <i>Programu</i>	52
13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w <i>Programie</i>	53
14. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	54
15. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją <i>Programu</i>	54
16. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień <i>Programu</i> oraz częstotliwości jej przeprowadzania	54
17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	56
18. Literatura	58

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

1. Wprowadzenie

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032, została sporządzona w oparciu o szczegółową analizę Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032. Stanowi określenie prawdopodobnych skutków dla środowiska wdrażania i realizacji założeń przedstawionych w wyżej wymienionym Programie lub w przypadku ich zaniechania.

1.1 Podstawa formalno-prawna

Podstawą prawną sporządzenie niniejszego opracowania jest ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) zwana w dalszej części opracowania „ustawą”. Zgodnie z art. 46 ust. 2 wymienionej ustawy przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty „*polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.*”

Początkowym etapem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest przesłanie do zaopiniowania projektu dokumentu właściwym organom, w tym przypadku Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska i Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Warszawie, w celu uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko dla tego opracowania. Podmiot opracowujący projekt dokumentu może także uzyskać odstąpienie od sporządzenia Prognozy dla opracowania, którego realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko (art. 48 ustawy).

W przypadku analizowanego Programu usuwania azbestu dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032, podjęto decyzję o sporządzeniu Prognozy oddziaływania na środowisko w pełnym zakresie.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

1.2 Cel opracowania Prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032, ma na celu identyfikację oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją lub zaniechaniem zadań przedstawionych w Programie. Zadaniem Prognozy jest określenie wszystkich możliwych do przewidzenia negatywnych i pozytywnych wpływów na środowisko w Mieście Sokołów Podlaski w związku z usuwaniem wyrobów azbestowych. Przedstawia sposoby zapobiegania negatywnym skutkom oraz sposoby ich minimalizacji.

1.3 Zawartość merytoryczna

Zgodnie z art. 51 ustawy prognoza oddziaływania na środowisko:

„1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.”

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

1.4 Metodologia wykonania

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032 została sporządzona zgodnie z wymogami przedstawionymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) oraz w oparciu o:

- *Politykę Ekologiczną Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,*
- *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2014,*
- *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,*
- *Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego na lata 2016-2021 z uwzględnieniem lat 2022-2027,*
- *Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.,*
- *Program ochrony środowiska dla powiatu sokołowskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015,*
- *Program ochrony środowiska dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018,*
- *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032,*
- dane z Urzędu Miasta Sokołów Podlaski,
- analizy przeprowadzone bezpośrednio w terenie.

Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju wzięto pod uwagę czynniki środowiskowe, ekonomiczne i społeczne.

Dokonano kompleksowej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji ustaleń programu na poszczególne komponenty środowiska, ludzi i ich dobra materialne, obiekty chronione, zmiany w krajobrazie i klimat.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

2. Główne cele i zadania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032

Głównym celem *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* jest usunięcie azbestu z terenu Miasta Sokołów Podlaski.

Najważniejsze zadania, jakie są określone w *Programie* to:

- inwentaryzacja i aktualizacja bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest;
- edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
- mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej;
- odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i innych;
- podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację *Programu*;
- udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest;
- przeznaczenie części środków finansowych z budżetu miasta na realizację *Programu*;
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością miasta;
- eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest oraz oczyszczenie terenów miasta i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych;
- bieżący monitoring realizacji *Programu* i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom;
- okresowa weryfikacja i aktualizacja *Programu*.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

3. Charakterystyka azbestu

Nazwa azbest została wprowadzona dla zdefiniowania grupy minerałów należących do serpentynitów i amfiboli, związanych ze skałami metamorficznymi, występujących w postaci włókien. Głównymi odmianami azbestu są: chryzotyl (azbest biały), krokidolit (azbest niebieski) i azbest gruenerytowy (amozyt, azbest brązowy). Różnią się one budową, długością włókien oraz działaniem chorobotwórczym. W skład azbestu wchodzi różne atomy. Przewagę stanowią związki krzemu, tlenu i metali.

3.1 Właściwości i zastosowania

Azbest posiada nietypowe właściwości chemiczne jak i fizyczne takie jak: odporność na wysokie temperatury, odporność na chemikalia (kwasy i zasady). Dzięki dużej sprężystości i wytrzymałości mechanicznej oraz bardzo niskiej cenie produkcji znalazł szerokie zastosowanie w wyrobie różnych produktów.

Najczęściej azbestu używano w budownictwie. Charakterystyczne płyty faliste azbestowo-cementowe potocznie zwane eternitem, służyły jako pokrycia dachowe. Innymi wyrobami azbestowymi były: płyty KARO używane również, jako pokrycia dachowe, rury azbestowo-cementowe stosowane, jako przewody wentylacyjne, kształtki azbestowo-cementowe płaskie, stosowane jako lekkie przegrody ścian warstwowych. Ponadto używano go do wygłuszania hałasów.

W energetyce azbest miał szerokie zastosowanie w Elektrowniach i elektrowniach. Wyrabiane z niego były wszelkiego rodzaju zawory, wymienniki ciepła, izolacje tras ciepłowniczych.

Swoje zastosowanie znalazł także w transporcie szczególnie w kolejnictwie, w przemyśle lotniczym i stoczniowym. Używany był do termoizolacji, izolacji elektrycznych, sprzęgłach, hamulcach, w miejscach narażonych na ogień.

Dzięki swoim unikalnym właściwościom azbest był stosowany wszędzie tam, gdzie potrzebna była ochrona przed wysoką temperaturą.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

3.2 Szkodliwość

Włókna azbestu trafiają do organizmu głównie drogą oddechową, z wdychanym powietrzem, i w niewielkim tylko stopniu przez skórę i z układu pokarmowego. Źródłem narażenia, prócz zanieczyszczonego powietrza, może być woda, do której azbest trafia z gleb zanieczyszczonych azbestem, ze ścieków przemysłowych, atmosfery i rur azbestowo-cementowych.

Właściwości chorobotwórcze włókien azbestowych zależą od takich czynników jak rodzaj azbestu, wymiary i kształt włókien, ich stężenie, czas ekspozycji organizmu na ich działanie, a także układu odpornościowego człowieka. Wszystkie rodzaje azbestu są niebezpieczne dla zdrowia, ale za najniebezpieczniejszy uważa się azbest krokidolitowy, ze względu na rozmiary oraz trwałość włókien w warunkach fizjologicznych. Za najistotniejszy czynnik aktywności rakotwórczej i fibrogennej (powstawanie zbliznowaceń) azbestu uważa się kształt jego włókien – cienki i wydłużony. Największe zagrożenie dla organizmu stanowią włókna takie, które dostają się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych, skąd mogą penetrować tkankę płucną.

Narażenie na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób:

- pylica azbestowa (azbestoza) – zwłóknienie tkanki płucnej, będące nieuleczalną chorobą zawodową występującą u osób narażonych na długotrwałe narażenie na wysokie stężenia pyłu azbestowego prowadzącą do niewydolności oddechowej;
- łagodne zmiany opłucnowe – występują pod postacią zgrubień, blaszek lub blizn będących skutkiem zwłóknienia tkanki płucnej;
- rak płuca – najczęściej występujący nowotwór złośliwy powodowany przez azbest;
- rak oskrzela, międzybłoniak opłucnej – rzadko występujący nowotwór złośliwy spowodowany długotrwałym narażeniem nawet na nie duże stężenia włókien azbestu.

Podejrzewa się, że azbest może być również przyczyną innych schorzeń niewystępujących w obrębie płuc takich jak nowotwory krtani, żołądka i jelit, trzustki, jajnika, czy chłoniaki.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

3.3 Odpady zawierające azbest

Zgodnie z art. 160 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232) azbest należy do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Substancje te powinny podlegać sukcesywnej eliminacji zgodnie z art. 162 tej ustawy. Występowanie substancji zawierających azbest powinno zostać udokumentowane, a informacje o rodzaju, ilości i miejsca występowania powinny przekazane do wojewody, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi do prawa ochrony środowiska.

Ponadto odpady zawierające azbest zostały zakwalifikowane, jako odpady niebezpieczne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie *katalogu odpadów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1923).

Wraz z wejściem w życie 19 czerwca 1997 r. ustawy *o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* (Dz.U. z 1997r. nr 101, poz. 628 z późn. zm.) nastąpiły zmiany w produkcji, sprzedaży i użytkowaniu wyrobów azbestowych. Mianowicie zaprzestano produkcji i przetwarzania przez wszystkie zakłady wyrobów zawierających azbest (z wyjątkiem wyrobów, których lista publikowana jest w odpowiednich rozporządzeniach), zakończono obrót azbestem i wyrobami zawierającymi azbest, zakazano stosowania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Od tego momentu postawiono sobie za cel główny bezpieczne usunięcie wyrobów azbestowych i odpowiednie zdeponowanie na wyznaczonych składowiskach.

W związku z dużym zagrożeniem, jakie może nieść za sobą nieodpowiednie usuwanie azbestu powstał szereg przepisów, a w rezultacie spis firm, które specjalizują się w fachowym i bezpiecznym demontażu wyrobów azbestowych. Wszystkie procedury związane z bezpiecznym usuwaniem wyrobów azbestowych zostaną szczegółowo omówione w dalszej części *Prognozy*.

Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym. Nie ulega on biodegradacji biologicznej ani termicznej. W związku z tym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać w stanie niezmiennym przez bardzo długi okres.

Na terenie Miasta Sokołów Podlaski ilość odpadów zawierających azbest przypadającego na jednego mieszkańca wynosi 0,05 Mg/os.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

4. Procedury związane z bezpiecznym usuwaniem wyrobów zawierających azbest

Bezpieczne usuwanie wyrobów azbestowych związane jest z realizacją 3 etapów:

- demontażem wyrobów azbestowych;
- transportem odpadów azbestowych;
- składowaniem odpadów azbestowych.

Na każdym z tych szczebli usuwania wyrobów azbestowych obowiązują odpowiednie wymagania dotyczące postępowania z azbestem, jako materiałem niebezpiecznym.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest stanowi obowiązek właściciela lub osoby odpowiedzialnej za wyrób. Decyzję o usuwaniu podejmuje się na podstawie oceny stanu wyrobu, możliwości dalszego użytkowania oraz stopnia pilności wykonania prac. Demontażu powinny dokonywać specjalistyczne firmy, których pracownicy posiadają odpowiednie przeszkolenia bhp do prac przy azbestie oraz są zaopatrzeni w specjalistyczny sprzęt. Ważne jest odpowiednie zabezpieczenie terenu przed emisją pyłu azbestowego, który może powstawać, przy wykonywaniu czynności demontażowych. Istnieje wiele wymogów, określających zasady bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- demontowanie całych wyrobów bez ich uszkodzenia, tam, gdzie jest to technicznie możliwe;
- odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych;
- stosowanie instalacji odciągających powietrze przy pracach w pomieszczeniach zamkniętych;
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy;
- zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest za pomocą nieprzepuszczalnych folii oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu oraz przedstawienia po zakończonych czynnościach właścicielowi obiektu, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu.

Po usunięciu, wyroby zawierające azbest stają się odpadami niebezpiecznymi i podlegają zasadom określonym w ustawie *o odpadach* oraz klasyfikacji zgodnie z *katalogiem odpadów*. Aby móc monitorować przebieg prac związanych z unieszkodliwianiem odpadów azbestowych wypełnia się odpowiednio: kartę ewidencji odpadów oraz kartę przekazania odpadów. Są to wymogi związane z usuwaniem odpadów niebezpiecznych i ich transportem oraz składowaniem.

W związku z uznaniem azbestu za materiał niebezpieczny, do transportu odpadów zawierających azbest stosuje się odpowiednio przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych. Zgodnie z ustawą *o odpadach* z dnia 14 grudnia 2013 (Dz. U. z 2013r. poz. 21): „*Transport odpadów odbywa się zgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, w szczególności w sposób uwzględniający właściwości chemiczne i fizyczne odpadów, w tym stan skupienia, oraz zagrożenia (...)*”. Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest przed transportem powinny być szczelnie opakowane. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzać w sposób ściśle określony dla azbestu. Wymogiem jest, aby opakowania były odpowiednio oznakowane i przeznaczone do ostatecznego składowania. Azbest zabezpiecza się pakując w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm. Folie te powinny być szczelnie zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie. Ważne jest, aby podczas transportu uniemożliwić kontakt osób postronnych z wyrobami niebezpiecznymi oraz utrzymywać je w stanie wilgotnym przez cały okres transportu. Należy zachować wszelkie możliwe środki ostrożności związane z przypadkowym uszkodzeniem opakowań lub wyrobów azbestowych.

Jedynym możliwym obecnie sposobem unieszkodliwiania azbestu jest składowanie go na specjalnie wydzielonych kwaterach na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne lub na składowiskach odpadów niebezpiecznych. Azbest należy składować w odpowiednio wyznaczonych zagłębieniach terenu (kwaterach) ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się. Ponadto kwatery te powinny być odpowiednio

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

oddalona od innych odpadów, a teren na którym się znajduje oznakowany i zaznaczony na planie sytuacyjnym składowiska.

Nadzór nad bezpiecznym i prawidłowym usuwaniem wyrobów azbestowych pełnią odpowiednie instytucje:

- Inspekcja Ochrony Środowiska w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska;
- Państwowa Inspekcja Pracy w zakresie kontroli przestrzegania przepisów kodeksu pracy oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;
- Inspekcja Nadzoru Budowlanego w zakresie kontroli przestrzegania przepisów prawa budowlanego;
- Państwowa Inspekcja Sanitarna we wszystkich sytuacjach, gdy do czynienia mamy z obiektami użyteczności publicznej;
- Administracja Samorządowa na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

5. Charakterystyka stanu środowiska w Mieście Sokołów Podlaski

5.1. *Ogólne informacje o Mieście Sokołów Podlaski*

Sokołów Podlaski to gmina miejska położona we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sokołowskim, w centralnej części Gminy Sokołów Podlaski, graniczącej z: Gminą Bielany, Sabnie, Repki, Kosów Lacki, Węgrów, Miedzna i Liw. Siedziby ościennych powiatów to: Siedlce, Węgrów, Ostrów Mazowiecka, Wysokie Mazowieckie i Siemiatycze (dwa ostatnie położone na terenie Województwa Podlaskiego).

Od północy i wschodu Sokołów Podlaski otaczają duże kompleksy lasów mieszanych. Zarówno miasto, jak i cała rozległa okolica, położone są na malowniczych terenach Zielonych Płuc Polski. W sąsiedztwie miasta rozciąga się obszar Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, utworzonego w lewobrzeżnej części doliny rzeki Bug.

Teren miasta przecinają dolinki dwóch niewielkich rzek: Cetynia i Kościółek, biorące swój początek w południowej części miasta, a łączące się ze sobą w północnych jego krańcach. Rzeka Cetynia jest lewobrzeżnym dopływem Bugu.

Liczba mieszkańców w mieście wynosi 19188 (stan na luty 2015 r.) a jego powierzchnia to 1750 ha.

Miasto Sokołów Podlaski wpisane jest w system przyrodniczych obszarów chronionych. Zarówno miasto jak i okolice znajdują się w południowych krańcach obszaru Zielone Płuca Polski (ZPP). Obszar objęty porozumieniem działań na rzecz ekorozwoju Zielone Płuca Polski znajduje się w północno-wschodniej części kraju i ma na celu ochronę najcenniejszych w kraju i Europie systemów ekologicznych o stosunkowo niezmiennym, naturalnym stanie. Ideą funkcjonowania ZPP jest zrównoważony rozwój oraz ochrona różnorodności i tożsamości przyrodniczej i kulturowej Polski.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

5.2. Wyroby azbestowe na terenie Miasta Sokołów Podlaski

Podczas przeprowadzonej inwentaryzacji na terenie Miasta Sokołów Podlaski zidentyfikowano płyty azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni 88 745,8 m² oraz rury azbestowo-cementowych w ilości 642 m, co w przeliczeniu na masę daje łącznie 1 001 884 kg. Nie stwierdzono występowania innego rodzaju wyrobów zawierających azbest na terenie miasta. Ilość wyrobów azbestowych w Mieście Sokołów Podlaski w przeliczeniu na 1 km² wynosi 57,25 Mg/km² i jest wyższa od średniej krajowej.

Tabela 1 Ilość wyrobów azbestowych w Mieście Sokołów Podlaski ze względu na rodzaj zastosowanego wyrobu.

Kod wyrobu	Pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
	os. fizyczne	os. prawne	RAZEM
W01	20 295	0	20 295
W02	905 102	50 807	955 909
W03.1	0	25 680	25 680
SUMA	941 292	60 592	1 001 884

Najwięcej wyrobów azbestowych znajduje się na budynkach mieszkalnych (430 980 kg) i budynkach gospodarczych (362 327 kg), co stanowi kolejno 43% i 36 % wszystkich budynków pokrytych azbestem na terenie Miasta Sokołów Podlaski.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Tabela 2 Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych rodzajach budynków oraz azbest magazynowany w Mieście Sokołów Podlaski.

Rodzaje budynków	Ilość [kg]
Mieszkalne	430 980
Gospodarcze	362 327
Przemysłowe	52 800
Użyteczności publicznej	2 145
Inne	96 322
Mieszkalno-gospodarcze	36 850
Azbest magazynowany	20 460

Stan techniczny wyrobów zawierających azbest charakteryzowany poprzez stopień pilności ich usunięcia wskazuje na pilną potrzebę pozbycia się 3% eternitu (I stopień pilności), powtórna ocenę w ciągu roku 23% eternitu (II stopień pilności) i powtórna ocenę do 5 lat pozostałych 74% eternitu (III stopień pilności) zlokalizowanego w Mieście Sokołów Podlaski.

5.3. Stan środowiska na terenie Miasta Sokołów Podlaski

5.3.1. Wody podziemne i powierzchniowe

Przez teren Sokołowa Podlaskiego przepływa rzeka (IV rzędu) Cetynia o długości w granicach miasta 3,7 km oraz rzeka Kościółek stanowiąca jej dopływ o długości w granicach miasta 4,5 km. Cetynia bierze swój początek z obszaru źródłiskowego w okolicach Bachorzy. Już w początkowym odcinku Cetynię zasila kilka drobnych strumieni, zbierających wody z terenu miasta i najbliższych okolic Sokołowa Podlaskiego. Jest ona rzeką nieuregulowaną poza granicami gminy- tworzącą wiele zakoli. Cetynia jest lewobrzeżnym dopływem Bugu.

Retencję wód zapewniają zbiorniki wodne: staw Mazura o powierzchni 3300 m² zasilany źródłem podziemnym oraz dwa stawy Zespołu Parkowo – Pałacowego w Sokołowie Podlaskim o powierzchni 10 000 m² i 1 300 m², zasilany spływem wód powierzchniowych z pól systemem drenów i rowem melioracyjnym. Z istotnych zbiorników wodnych należy również

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

wspomnieć zbiorniki na terenie zakładów przemysłowych tj. staw na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków o powierzchni 1 000 m².

Pod względem hydrogeologicznym Miasto Sokołów Podlaski leży we wschodniej części Niecki Mazowieckiej, zbudowanej z utworów kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu. Główny poziom wodonośny tej jednostki związany jest z piętnem trzeciorzędowym. Utwory trzeciorzędowe zalegają na dużych głębokościach, a wody warstwy trzeciorzędowej charakteryzują się zwiększoną ilością żelaza i manganu, w związku z czym wymagają uzdatnień dla celów pitnych.

Zalegająca na utworach trzeciorzędowych miąższa pokrywa czwartorzędu zawiera 3 poziomy wodonośne. Pierwszy – najpłytszy – poziom wodonośny zasilany jest przez wody opadowe – z wyjątkiem tych miejsc, gdzie na powierzchni występują utwory nieprzepuszczalne. Głębokość występowania pierwszego poziomu wodonośnego uzależniona jest od budowy geologicznej, przepuszczalności gruntów i rzeźby terenu. Płaska rzeźba terenu oraz stosunkowo niewielkie wyniesienie w stosunku do dolin, a także często płytko występujący strop glin (około 2,5 m) powodują, że na przeważającej części terenu gminy wody pierwszego poziomu wodonośnego występują płycej niż 2,0 m ppt. Ludność zaopatruje się w wodę z pierwszego poziomu wodonośnego.

W 2009r. w powiecie sokołowskim badaniami objęto dwie rzeki Cetynia i Bug. Próby pobierane zostały w 3 przekrojach pomiarowych, w tym w:

- 2 przekrojach pomiarowych (p.p.k. Sabnie i p.p.k. Białostrzegi) zlokalizowanych na rzece Cetyni;
- 1 przekroju pomiarowym (p.p.k. Frankopol) zlokalizowanym na rzece Bug.

Badanie wód rzeki Cetynia wykonywane w przekroju pomiarowym Sabnie (poniżej miasta Sokołowa Podlaskiego) wskazują na ogólny słaby stan ekologiczny wód ze względu na wskaźnik biologiczny – fitobentos oraz wskaźniki fizyko-chemiczne: ogólny węgiel organiczny, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny oraz wskaźnik z grupy specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych – selen. Względem badań wykonanych w 2008 roku zaobserwowano nieznacznie niższe stężenia substancji biogenych oraz mniejsze zanieczyszczenie bakteriologiczne (liczba bakterii coli i coli typu fekalnego).

W drugim przekroju pomiarowym Białostrzegi (przekrój ujściowy do Bugu) stwierdzono poprawę jakości wody z biegiem rzeki (mniejsze zanieczyszczenie bakteriologiczne oraz niższe stężenia biogenów). Stan (potencjał) ekologiczny wód określany jest jako umiarkowany ze względu na stężenia fitoplanktonu oraz wskaźniki biogenne: azot

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny. W stosunku do badań wykonanych w 2008 roku, stwierdzono nieznaczną poprawę (niższe stężenia fitoplanktonu oraz mniejsze zanieczyszczenie bakteriologiczne, natomiast nieznacznie wyższe stężenia substancji biogennych).

Jakość wód zbiorników jest prawdopodobnie nieco lepsza, niż jakość wód płynących, brak jest jednak wystarczających danych na ten temat.

Tabela 3 Jakość wód powierzchniowych w powiecie sokołowskim (badanych w ramach monitoringu w latach 2008 - 2009r.) na podstawie: *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2011 - 2014 z perspektywą na lata 2015 - 2018.*

Rok badań	Rzeka	Nazwa przekroju kontrolno-pomiarowego	Km lokalizacji	Typ abiotyczny	Klasa elementów biologicznych	Ocena elementów fizyko - chemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
2008	CETYNIA	Sabnie	17,8	17	I klasa ? (chlorofil „a”)	poniżej stanu dobrego azot azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny (oraz selen)	umiarkowany*	**
2009					IV klasa (fitobentos)	poniżej stanu dobrego OWO, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny	słaby	**
2008	Białobrzegi	2,1	24	V klasa (chlorofil „a”)	poniżej stanu dobrego BZT ₅ , azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny	zły	**	
2009				III Klasa (fitoplankton)	poniżej stanu dobrego azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny	umiarkowany	dobry	

* stan ekologiczny określony na podstawie wartości chlorofilu „a”. brak wyników innych wymaganych oznaczeń.

**stan chemiczny nie został określony (brak wymaganych oznaczeń).

Stan chemiczny określono tylko w p.p.k. Białobrzegi. Wskaźniki bakteriologiczne nie są uwzględnione w powyższej ocenie.

W ramach monitoringu krajowego jakości zwykłych wód podziemnych prowadzono badania na terenie powiatu sokołowskiego w punkcie obserwacyjnym zlokalizowanym w Sokołowie Podlaskim (do 2003 roku). Badano wody płytkiego krążenia (gruntowe), pochodzące z utworów czwartorzędowych. Ostatnie badania wykazywały dobrą jakość wód. W kolejnych latach w rejonie Sokołowa Podlaskiego nie prowadzono badań.

5.3.2. Powietrze atmosferyczne

Na podstawie danych zebranych przez WIOŚ w Warszawie w 2014 r. opracowana została „Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim”. Według tego dokumentu Miasto Sokołów Podlaski należy do strefy mazowieckiej. Strefa ta, pod kątem poziomu benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla oraz substancji takich jak

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

ółów, arsen, kadm i nikiel, wg kryterium ochrony zdrowia zaliczona została do klasy A, a pod kątem pyłu PM_{2,5}, PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu do klasy C. W pierwszym przypadku najwyższe stężenia zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej mieściły się poniżej dolnego progu oszacowania. W odniesieniu do stref, które zostały tak ocenione, wymaganym działaniem będzie utrzymanie jakości powietrza, co najmniej na tym samym lub lepszym poziomie. Natomiast w drugim przypadku, odnośnie pyłu zawieszony i benzo(a)pirenu, stężenie przekroczyło górny próg oszacowania (poziom dopuszczalny) i konieczne są w tym przypadku pomiary intensywne na stałych stanowiskach oraz działania zmierzające do ograniczenia tych stężeń. Szczegółowe wyniki klasyfikacji powietrza w woj. mazowieckim przedstawia tabela poniżej:

Tabela 4 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia.

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ¹⁾	PM _{2,5} ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²⁾	O ₃ ³⁾
1	aglomeracja warszawska	PL1401	A	C	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
2	miasto Radom	PL1403	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
3	miasto Płock	PL1402	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
4	strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2

¹⁾ wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,

²⁾ wg poziomu docelowego,

³⁾ wg poziomu celu długoterminowego,

Duży wpływ na stan powietrza na terenie Miasta Sokołów Podlaski mają także zanieczyszczenia przemysłowe (gazowe i pyłowe) emitują największe zakłady zlokalizowane w Sokołowie Podlaskim oraz okolicznych miejscowościach. Istotnymi źródłami zanieczyszczeń powietrza w mieście są:

- PUIK Sp. z o.o.- Kotłownia Rejonowa przy ul. Piłsudskiego 8;
- Sokołowskie Zakłady Mięsne „SOKOŁÓW” S.A. w Sokołowie Podlaskim;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Sokołowie Podlaskim;
- SEGROMET Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim;
- stacje paliw.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

5.3.3. Powierzchnia ziemi

Gleby Sokołowa Podlaskiego, podobnie jak gleby większej części Polski, wykształciły się na podłożu osadów czwartorzędowych, głównie plejstoceńskich. Należą one do środkowoeuropejskiej strefy glebowej. Ich rozwój przebiegał w warunkach klimatu umiarkowanego. Charakterystyczne dla tej strefy są gleby bielcowe, pyłowe i brunatne. Wytworzone one są z glin zawałowych lekkich oraz piasków leżących na glinach.

Tabela 5 Powierzchnia gruntów rolnych na terenie Sokołowa Podlaskiego (dane UM Sokołów Podlaski na podstawie: *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2011 – 2014 z perspektywą na lata 2015 - 2018*).

Powierzchnia gruntów rolnych [ha]				
ogółem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska
1056,5689	901,0977	11,6164	37,7245	106,1303

Na obwodzie miasta jak również w jego sąsiedztwie występują żyzne gleby strukturalne o właściwych stosunkach wodnych, zaliczane do kompleksów uprawnych: pszenno pszennej bardzo dobrego i pszenno żytniego bardzo dobrego 1,2,4, w klasach bonitacyjnych II, IIIa i IIIb, nadające się do uprawy wszelkich roślin polowych, sadownictwa i warzywnictwa. Są to obszary o korzystnych warunkach do intensyfikacji upraw i podlegają prawnej ochronie przed innym użytkowaniem.

Tereny zurbanizowane położone są przeważnie na glebach w przewadze V i VI klasy bonitacyjnej, lub lokalnych destruktach glebowych. Są to grunty nośne prawie płaskie.

5.3.4. Gospodarka odpadami

Według nowej ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2013 (Dz. U. z 2013r. poz. 21): „każdy, kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko, w tym przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użycia.”

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Odpady komunalne z terenu Miasta Sokołów Podlaski odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej.

Zgodnie z Regulaminem Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Miasta Sokołów Podlaski prowadzona jest zbiórka selektywna, w ramach której wydzielane są następujące frakcje:

- papier, tektura,
- metale,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- opakowania wielomateriałowe,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji,
- odpady z pielęgnacji terenów zielonych,
- tekstylia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- zużyte opony,
- przeterminowane leki i chemikalia.
- popiół.

Zebrane selektywnie w postaci surowców wtórnych odpady przekazywane są operatorowi/przedsiębiorcy, w workach lub pojemnikach, w zależności od rodzaju surowca oraz sposobu zabudowy (jednorodzinna lub wielorodzinna) z zachowaniem odpowiedniej kolorystyki dla poszczególnych frakcji lub oznaczone właściwym nadrukiem dla danej frakcji odpadów.

Surowce wtórne są gromadzone w kolorowych workach lub pojemnikach, gdzie:

- niebieski – z przeznaczeniem na makulaturę i tekstylia;
- żółty – z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe;
- zielony – z przeznaczeniem na szkło opakowaniowe;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- brązowym – z przeznaczeniem na popiół;
- biały – z przeznaczeniem na odpady ulegające biodegradacji;
- czarny – z przeznaczeniem na odpady zmieszane, nie segregowane;

Przeterminowane leki są gromadzone przez mieszkańców Miasta Sokołów Podlaski w specjalnych pojemnikach umieszczonych w aptekach na terenie Miasta.

Zużyte baterie są gromadzone przez mieszkańców Miasta Sokołów Podlaski w specjalnych pojemnikach umieszczonych w różnych placówkach (szkoły, urzędy) na terenie Miasta.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz akumulatory odbierane są na terenie Miasta Sokołów Podlaski:

- w punktach sprzedaży detalicznej, przy zakupie artykułu tego samego rodzaju, co zużyty, w ilości nie większej niż ilość kupionych artykułów;
- w wyspecjalizowanych punktach zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Odpady wielkogabarytowe są odbierane od mieszkańców Miasta Sokołów Podlaski w ramach organizowanych dwa razy do roku akcji wystawki.

Odpady zielone takie jak m.in. trawa, liście, gałęzie, pochodzące z gospodarstw domowych mogą być oddawane do PSZOK lub zagospodarowane poprzez kompostowanie w przydomowym kompostowniku we własnym zakresie i na własne potrzeby, pod warunkiem:

- nie stwarzania uciążliwości dla nieruchomości sąsiednich;
- posiadania kompostownika spełniającego Polskie Normy;
- wykorzystywania uzyskanego materiału dla własnych potrzeb lub przekazywania go przedsiębiorcy;

W przypadku takich odpadów jak:

- odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- odpady wielkogabarytowe,
- zużyte baterie i akumulatory,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- przeterminowane leki,
- zużyte opony samochodowe,
- oleje odpadowe,
- odpady budowlane,

mogą być także przekazywane przez mieszkańców Miasta Sokołów Podlaski do PSZOK zlokalizowanego na terenie Miasta.

W dniu 5 czerwca 2014 roku Miasto Sokołów Podlaski podpisało z firmą Sulo Sp. z o. o. umowę na dostarczenie kontenerów i pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych. Miasto nieodpłatnie przekazało zakupione urządzenia wszystkim chętnym właścicielom nieruchomości. Do wyposażenia nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnymi zakupionych zostało 1922 szt. pojemników o pojemności 120l i 886 szt. pojemników o pojemności 240 l w kolorze czarnym. Zabudowa jednorodzinna wyposażona została tylko w pojemniki do gromadzenia odpadów zmieszanych natomiast frakcje zbierane w sposób selektywny gromadzone są w kolorowych workach dostarczanych mieszkańcom przez podmiot odbierających odpady. Do wyposażenia nieruchomości zabudowanych budynkami wielorodzinnymi zakupione zostały urządzenia do gromadzenia wszystkich frakcji odpadów powstających w gospodarstwach domowych. W sumie Miasto Sokołów Podlaski zakupiło 317 pojemników w kolorystyce zgodnej z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Sokołów Podlaski, w tym 36 pojemników z blachy ocynkowanej na odpady popiołu, 128 pojemników na odpady zmieszane, 50 pojemników na szkło, 46 pojemników na papier i 57 pojemników na plastik.

Zgodnie z art. 3, ust. 2, pkt. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gmina ma obowiązek utworzenia przynajmniej jednego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Od chwili wprowadzenia tego obowiązku Miasto Sokołów Podlaski wywiązywało się z niego zlecając organizację i obsługę takiego Punktu w drodze przetargu na odbieranie i zagospodarowanie odpadów powstających na terenie Miasta. W roku 2014 Miasto wybudowało własny PSZOK przy ul. Fabrycznej, w zachodnio-południowej części Miasta. Jednocześnie, z uwagi na znaczny obszar Miasta i raczej skrajną lokalizację nowo wybudowanego PSZOK nie planuje się rezygnować ze zlecenia podmiotom odbierającym odpady komunalne organizacji drugiego Punktu, który należy lokalizować we wschodnio-północnej części Miasta.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

W poniższej tabeli przedstawiono masę poszczególnych odpadów komunalnych zebranych z terenu Miasta Sokołów Podlaski w roku 2014.

Tabela 6 Ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie Miasta Sokołów Podlaski w roku 2014 (wg „Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Miasta Sokołów Podlaski za rok 2014”).

Lp	Kod odpadów	Nazwa	Masa [Mg]
1.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	226,23
2.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	90,387
3.	20 01 01	Papier i tektura	26,197
4.	15 01 07	Opakowania ze szkła	224,65
5.	16 01 03	Zużyte opony	4,1
6.	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	4,9
7.	20 01 23	Urządzenia zawierające freony	0,72
8.	20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,015
9.	20 01 10, ex 20 01 10	Odzież	12,8
10	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	3,313
11	20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121 i 200123 zawierające niebezpieczne składniki	3,095
12	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121 i 200123 i 200135	1,325
13	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	5,85
14	20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	611,14
15	20 03 01	Niesegregowane zmieszane odpady komunalne	3740,89
SUMA			6279,287

Zgodnie z „Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023” Miasta Sokołów Podlaski należy do Regionu Ostrołęcko-Siedleckiego. Wykaz instalacji regionalnych do przetwarzania odpadów komunalnych przedstawiono w poniższej tabeli.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Tabela 7 Wykaz regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów funkcjonujących na terenie Regionu Ostrołęcko-Siedleckiego (wg „Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Miasta Sokołów Podlaski za rok 2014”).

Lp.	Rodzaj instalacji	Podmiot zarządzający	Adres instalacji	Symbol R lub D	Zdolności przerobowe roczne [Mg/rok]	Status instalacji
1.	Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych oraz selektywnie zebranych.	MPK Sp. z o.o. w Ostrołęce ul. Kołobrzaska 5 07-401 Ostrołęka	m. Ławy, gm. Rzekuń	R12	120 000	Regionalna
	Instalacja do kompostowania odpadów ulegających biodegradacji.			R3	20 000	
2.	Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Siedlcach	m. Wola Suchożebrska, gm. Suchożebrzy	R12	30 000	Regionalna
	Sortownia selektywnie zebranych odpadów			R12	6 000	
	Instalacja do kompostowania odpadów ulegających biodegradacji.			R3	7 000	
3.	Instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – składowisko	08-110 Siedlce ul. 11 Listopada 19		D5	Pojemność wolna: 400 000 m ³	Regionalna

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

5.3.5. Walory przyrodnicze

Miasto Sokołów Podlaski wpisane jest w system przyrodniczych obszarów chronionych. Zarówno miasto jak i okolice znajdują się w południowych krańcach obszaru Zielone Płuca Polski (ZPP). Obszar objęty porozumieniem działań na rzecz ekorozwoju Zielone Płuca Polski znajduje się w północno-wschodniej części kraju i ma na celu ochronę najcenniejszych w kraju i Europie systemów ekologicznych o stosunkowo niezmiennym, naturalnym stanie. Ideą funkcjonowania ZPP jest zrównoważony rozwój oraz ochrona różnorodności i tożsamości przyrodniczej i kulturowej Polski.

Na terenie Sokołowa Podlaskiego występują obiekty objęte prawną ochroną, są to pomniki przyrody wymienione w poniższej tabeli:

Tabela 8 Wykaz pomników przyrody na terenie Miasta Sokołów Podlaski

(stan na 20.10.2015 r.)

L.p.	Obiekt poddany ochronie	Nazwa pomnika przyrody	Wymiary		Położenie: ulica, nr obrębu geod., nr działki ew. nr inwentaryzacyjny nr załącznika określającego mapę przedstawiającą położenie pomnika przyrody
		nazwa gat. pol., nazwa gat. łac., nazwa własna lub rodzaj skały, nazwa własna	wysokość (m)	pierśnica pnia (cm), mierzona na wys. 1,3 m lub obwód głazu (cm)	
1.	drzewo	kasztanowiec biały (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	22	257	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny - 13 Nr załącznika mapowego - 2
2.	drzewo	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	22	320	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny - 206 Nr załącznika mapowego - 2
3.	drzewo	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	22	239	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny - 311 Nr załącznika mapowego - 2

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU
USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU
MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI**

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

4.	drzewo	wiąz górski (<i>Ulmus gabra</i>)	25	257	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 333 Nr załącznika mapowego – 2
5.	drzewo	klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	22	283	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 393 Nr załącznika mapowego – 2
6.	drzewo	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	23	286	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 415 Nr załącznika mapowego – 2
7.	drzewo	klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	20	336	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 427 Nr załącznika mapowego – 2
8.	drzewo	klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	23	242	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 448 Nr załącznika mapowego – 2
9.	drzewo	klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	23	236	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 480 Nr załącznika mapowego – 2
10.	drzewo	olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i>)	16	239	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 487 Nr załącznika mapowego – 2
11.	drzewo	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	26	284	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 503 Nr załącznika mapowego – 2
12.	drzewo	żywotnik zachodni (<i>Tuja occidentalis</i>)	20	129	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU
USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU
MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI**

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

					Nr inwentaryzacyjny – 505 Nr załącznika mapowego – 2
13.	drzewo	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	27	264	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 555 Nr załącznika mapowego – 2
14.	drzewo	świerk pospolity (<i>Picea bies</i>)	27	210	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 611 Nr załącznika mapowego – 2
15.	drzewo	świerk pospolity (<i>Picea bies</i>)	25	182	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 643 Nr załącznika mapowego – 2
16.	drzewo	grab pospolity (<i>Carpinus betulus</i>)	20	188	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 664 Nr załącznika mapowego – 2
17.	drzewo	dąb szypułkowy (<i>Quercus rober</i>)	25	385	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 703 Nr załącznika mapowego – 2
18.	drzewo	topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	27	496	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 727 Nr załącznika mapowego – 2
19.	drzewo	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	22	301	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 740 Nr załącznika mapowego – 2
20.	drzewo	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	26	308	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny – 763 Nr załącznika mapowego – 2
21.	drzewo	dąb szypułkowy (<i>Quercus rober</i>)	24	353	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU
USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU
MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI**

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

					Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny - 764 Nr załącznika mapowego - 2
22.	drzewo	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	24	305	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. (w granicy) - 10/2 i 2628/2 Nr inwentaryzacyjny - 851 Nr załącznika mapowego - 2
23.	drzewo	klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	18	251	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny - 860 Nr załącznika mapowego - 2
24.	drzewo	sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	22	166	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 2/3 Nr inwentaryzacyjny - 1067 Nr załącznika mapowego - 2
25.	drzewo	dąb szypułkowy (<i>Quercus rober</i>)	25	352	Teren Zespołu Pałacowo-Parkowego, ul. Lipowa w Sokołowie Podlaskim Obręb 0001 Dz. Nr ew. 5/1 Nr inwentaryzacyjny - 1189 Nr załącznika mapowego - 2
26.	głaz narzutowy	granit	1,45	570	ul. Piłsudskiego - przy głównej bramie Szpitala Powiatowego Obręb 0001 Dz. Nr ew. 1519/4 Nr załącznika mapowego - 3
27.	drzewo obumarłe - pień pozostawiony jako tzw. „świadek”	dąb szypułkowy (<i>Quercus rober</i>)	12	380	ul. Działkowa Obręb 0001 Dz. Nr ew. (w granicy) - 1266/6 i 1269/9 Nr załącznika mapowego - 4
28.	drzewo obumarłe - pień pozostawiony jako tzw. „świadek”	wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	8	350	ul. Kościuszki - teren ZHP (nad rzeczką Cetynia - ul. Bulwar) Obręb 0001 Dz. Nr ew. 1423/1 Nr załącznika mapowego - 5

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

6. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032

W przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032*, należy spodziewać się pogorszenia jakości wybranych elementów środowiska, przede wszystkim stanu powietrza atmosferycznego oraz gleb, co z kolei będzie miało negatywny wpływ na zdrowie człowieka. Potencjalne negatywne zmiany będą także zauważalne w innych elementach środowiska oraz w komforcie życia mieszkańców.

Brak realizacji *Programu* w przyjętym zakresie prowadzić może do następujących negatywnych zjawisk:

1. Złego wpływu na zdrowie oraz życie ludzi zamieszkujących i wykorzystujących obiekty, na których eksploatowany jest azbest. Negatywne skutki oddziaływania azbestu będą uwidocznione w przypadku:
 - braku odpowiedniej wiedzy i świadomości o zagrożeniach powstających w wyniku użytkowania wyrobów azbestowych;
 - braku odpowiedniej wiedzy, w zakresie właściwego sposobu postępowania z odpadami zawierającymi azbest;
 - zwiększenia narażenia ludności na skutek powstawania „dzikich wysypisk”, na których umieszczane będą w sposób całkowicie niekontrolowany zniszczone wyroby azbestowe;
 - powstawania „dzikich wysypisk”, co zdecydowanie zaburzy atrakcyjność obszarów.
2. Negatywnego oddziaływanie na powierzchnię ziemi, na skutek powstawania „dzikich wysypisk”, na których składowane będą zniszczone wyroby zawierające azbest. W takich miejscach nadzór nie będzie sprawowany i pozbawione będą one kontroli. Zanieczyszczenie gleb może nastąpić także na skutek opadu włókien azbestowych, co może spowodować wtórną emisję pyłów azbestowych do atmosfery.
3. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez przedostawanie się do nich fragmentów porzuconych i niezabezpieczonych wyrobów azbestowych. W

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

konsekwencji może to doprowadzić do przenoszenia włókien azbestowych, a po odparowaniu wody, na ich wietrzenie i przedostawania się do powietrza, co stwarza niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi. Wyroby azbestowe pływające w wodzie oddziałują negatywnie również na inne elementy środowiska.

4. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego włóknami azbestowymi, na skutek emisji z wyrobów azbestowych o naruszonej strukturze (wietrzenie, uszkodzenia naturalne). Intensywność tego procesu będzie wzrastać w wyniku ciągłego pogarszania się stanu wyrobów zawierających azbest. Zanieczyszczenie powietrza może zostać spotęgowane w wyniku prac polegających na usuwaniu azbestu przez nieprofesjonalne firmy lub bezpośrednio przez właścicieli obiektów. Dodatkowym źródłem szkodliwego azbestu w powietrzu może być nieprawidłowe składowanie odpadów azbestowych.

W przypadku braku realizacji omawianego *Programu* może dojść do szeregu niekorzystnych skutków, które na środowisko nie oddziałują bezpośrednio, mają one jednak wpływ pośredni:

- brak możliwości wykonania spójnej bazy danych w skali całego województwa w zakresie gospodarowania odpadami azbestowymi, a w konsekwencji sprawnego i skutecznego systemu monitorowania gospodarki odpadami;
- wzrost kosztów związanych z koniecznością usuwania „dzikich wysypisk” odpadów zawierających azbest, a w konsekwencji ograniczenie wydatkowania środków na inne niezbędne cele w zakresie ochrony środowiska;
- sukcesywne obniżanie wartości nieruchomości (negatywny wpływ na dobra materialne).

Na szczególne podkreślenie zasługuje konieczność prowadzenia akcji edukacyjno – informacyjnej. Jej brak lub ograniczenie spowoduje niewątpliwie pogorszenie się stanu zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego poprzez nieprawidłowe postępowanie z każdym rodzajem odpadów, w tym z odpadami zawierającymi azbest.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

7. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych możliwym znaczącym oddziaływaniem na środowisko wynikającym z realizacji *Programu*

Ze względu na charakter realizacji zadania, polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, planowanie jest objęcie działaniami całej gminy. Zakłada się, że stan środowiska na tym obszarze nie będzie odbiegał znacząco od obecnie panujących warunków.

Potencjalne znaczące oddziaływanie na środowisko może zostać odnotowane w takich sektorach jak:

- powietrze atmosferyczne;
- wody;
- powierzchnia ziemi.

7.1. *Powietrze atmosferyczne*

Na terenie Sokołowa Podlaskiego znajduje się wiele obiektów stanowiących źródło zanieczyszczenia powietrza. Są to przede wszystkim kotłownie, w tym kotłownia miejska i kotłownie na terenie zakładów przemysłowych. Zanieczyszczenia emitują również mniejsze zakłady i paleniska przydomowe (tzw. emisja niska). W związku ze stale podnoszącą się świadomością ekologiczną mieszkańców miasta obserwuje się sukcesywne zastępowanie uciążliwych pieców węglowych na proekologiczne piece olejowe, gazowe. Niestety nadal często dochodzi w gospodarstwach domowych do spalania odpadów, które to działanie jest zabronione ze względu na dużą szkodliwość dla środowiska. Istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza powiększającym się z roku na rok jest transport drogowy. W ostatnich latach w Polsce nastąpił gwałtowny rozwój transportu drogowego, a wraz z nim pojawiły się nowe zagrożenia dla środowiska. Prawie dwukrotnie wzrosła liczba prywatnych samochodów. Towarzyszy temu niedostateczny rozwój sieci dróg, autostrad, co powoduje zatory, korki i większą emisję substancji i hałasu do środowiska. Ponadto, transport jest jednym ze źródeł zanieczyszczenia gleb i wód w wyniku wymywania zanieczyszczeń z powierzchni dróg i terenów przyległych do ciągów komunikacyjnych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Zanieczyszczenia przemysłowe (gazowe i pyłowe) emitują największe zakłady zlokalizowane w Sokołowie Podlaskim oraz okolicznych miejscowościach. Istotnymi źródłami zanieczyszczeń powietrza w mieście są:

- PUIK Sp. z o.o.- Kotłownia Rejonowa przy ul. Piłsudskiego 8;
- Sokołowskie Zakłady Mięsne „SOKOŁÓW|| S.A. w Sokołowie Podlaskim;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Sokołowie Podlaskim;
- SEGROMET Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim;
- stacje paliw.

7.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Ochrona wód polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez:

- 1) utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach;
- 2) doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Degradacja jakości wód obejmuje zmiany ich cech fizyko-chemicznych i biologicznych przez wprowadzenie do nich ogromnych ilości substancji organicznych i nieorganicznych, energii, czy substancji promieniotwórczych. Uniemożliwia to wykorzystanie zasobów wodnych do różnych celów związanych z działalnością i egzystencją człowieka.

Ścieki są mieszaniną zużytej wody oraz różnego rodzaju substancji płynnych, stałych, gazowych, radioaktywnych oraz ciepła, usuwanych z terenów miast i zakładów przemysłowych. W zależności od pochodzenia ścieki dzieli się na: bytowo-gospodarcze, przemysłowe i odpadowe.

Ochrona zasobów wodnych polega przede wszystkim na rozwiązaniach technicznych, takich jak:

- stosowanie bezściekowych technologii w produkcji przemysłowej;
- napowietrzanie wód stojących;
- zamykanie obiegów wodnych w cyklach produkcyjnych i odzysk wody ze ścieków;
- utylizacja wód kopalnianych oraz powtórne wtłaczanie tych wód do górotworu;
- zabezpieczanie hałd i wysypisk;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- oczyszczanie ścieków i unieszkodliwianie osadów ściekowych.

Na terenie miasta Sokołów Podlaski głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są ścieki komunalne i przemysłowe. W 2010 r. w mieście wytworzono ogółem 2 965 450 m³ ścieków wymagających oczyszczenia.

W Sokołowie funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków należąca do Przedsiębiorstwa Usług Inżynieryjno - Komunalnych Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim. Maksymalna przepustowość w/w oczyszczalni wynosi 10 000 m³/d. Wg danych z GUS za rok 2009 aż 98% ludności miasta korzysta z oczyszczalni ścieków.

Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest mały ciek Kościółek, wpadający do rzeki Cetyni.

Trudnym do zmierzenia źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są niekontrolowane spływy powierzchniowe z obszarów rolnych, w tym chemizowanych i nawożonych. Ponadto poważnym zagrożeniem zarówno dla wód powierzchniowych jak też podziemnych są ścieki z gospodarstw rolnych. W większości przypadków są one gromadzone w nieuszczelnionych zbiornikach bezodpływowych, z których zanieczyszczenia przedostają się do wód.

7.3. Powierzchnia ziemi

Powierzchnia ziemi jest strukturą bardzo delikatną i podatną na zniszczenia. W wielu obszarach świata postępuje jej degradacja. Głównymi przyczynami dewastacji gleb są: górnictwo, przemysł (hutnictwo, energetyka, przemysł chemiczny), gospodarka komunalna, transport, chemizacja (stosowanie nawozów sztucznych), mechanizacja i intensyfikacja rolnictwa, wycieki substancji trujących (zazwyczaj ropopochodnych) oraz kwaśne deszcze. W wyniku degradacji powierzchni ziemi następuje zmiana jej odczynu, struktury, właściwości fizycznych i chemicznych.

Najważniejszymi czynnikami zanieczyszczającymi gleby na terenie Miasta Sokołów Podlaski są:

- metale ciężkie (ołów, miedź, rtęć, cynk, kadm, mangan), których źródłem jest przemysł, transport i komunikacja;
- tlenki azotu, węgla i siarki pochodzące głównie z transportu;
- nawozy sztuczne i środki ochrony roślin wymywane z pól, ale też ze ścieków na skutek wzmożonej chemizacji rolnictwa;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- węglowodory i ich pochodne, pochodzące ze spalin samochodowych;
- odpady stałe wytwarzane przez gospodarstwa domowe gromadzone na dzikich wysypiskach (w tym odpady azbestowe).

Ponadto na stan gleby ma wpływ:

- intensywny wypas bydła prowadzący do erozji;
- nieprawidłowe zmianowanie roślin,
- osuszanie podmokłych terenów i regulacja rzek obniżająca poziom rzek gruntowych;
- erozja wodna;
- erozja wietrzna;
- eksploatacja złóż;
- zagrożenie powodzią;

Z ostatnich badań przeprowadzonych w latach 2003-2006 wynika, że na terenie Sokołowa Podlaskiego nie stwierdza się skażenia gleb metalami ciężkimi. Na większości powierzchni utrzymuje się naturalna zawartość metali ciężkich.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

8. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia *Programu*, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie

Na terenie Miasta Sokołów Podlaski istnieją jedynie punktowe formy ochrony przyrody w postaci 28 pomników przyrody (szczegółowo opisane w rozdziale 5.3.5).

Największym zagrożeniem dla obszarów chronionych z punktu widzenia realizacji *Programu* jest niszczenie gniazd lub lęgów chronionych gatunków zwierząt, szczególnie ptaków. Kierując się ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r o *ochronie przyrody* „zabrania się niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień; zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową (Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.)”. Należy zatem dbać o dobro i bezpieczeństwo zwierząt oraz miejsc ich bytowania.

Biorąc pod uwagę wskazania zawarte w *Programie* odnośnie odpowiednich procedur związanych z usuwaniem azbestu (patrz rozdz. 5 niniejszego opracowania), wymienione zagrożenie będzie znaczenie zminimalizowane i nie powinno dochodzić do sytuacji niebezpiecznych dla miejsc bytowania zwierząt.

9. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia *Programu* oraz sposoby, w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania *Programu*

Podstawowym dokumentem, który określił początkowe ramy dla postępowania z azbestem jest uchwalona 19 czerwca 1997 r. ustawy o *zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* (Dz.U. z 1997r. nr 101, poz. 628 z późn. zm.). Przedstawione w niej zostały szczegółowe informacje dotyczące programu wycofywania azbestu z gospodarki.

Ochrona środowiska przed szkodliwymi wyrobami azbestowymi jest bardzo ważną kwestią. Istotne jest wprowadzenie odpowiednich środków zabezpieczających. Regulacje w

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

kontekście ochrony środowiska sprowadzają się do opracowania metod pomiarów zanieczyszczeń włóknami azbestowymi i pyłem oraz metod zabezpieczania przed emisją tych substancji. Jeżeli chodzi o demontaż wyrobów zawierających azbest, ważne jest wdrożenie w życie środków w postaci szczegółowych ograniczeń i specjalnych wymagań dla metod pracy osób dokonujących demontażu i pracujących przy urządzeniach, czy instalacjach zawierających azbest. Sposoby ochrony środowiska, biorąc pod uwagę zagrożenie spowodowane zwiększeniem się stężenia włókien azbestowych w powietrzu, zostały określone na poziomie krajowym, wojewódzkim i lokalnym.

9.1 Na poziomie krajowym

➤ *Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016*

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury).

Głównym celem polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarki odpadami jest zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez redukcje ilości powstających odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców, ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych.

Jednym z kierunków działań w latach 2006-2012 jest usuwanie azbestu w postaci kontynuowania krajowego programu.

W projektowanym *Programie* są określone następujące działania, które uwzględniają politykę ekologiczną państwa:

- odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i innych;
- eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest oraz oczyszczenie terenów gminy i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych.

Ponadto w rozdziale 5 opisano procedury dotyczące bezpiecznego użytkowania, usuwania oraz zagospodarowania wyrobów zawierających azbest. Można zatem stwierdzić, że w analizowanym dokumencie zostały przyjęte odpowiednie kroki, by sprostać wymogom

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

bezpieczeństwa ekologicznego kraju, jakie są określone w *Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016*.

➤ *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2014*

Jest to nadrzędny dokument w zakresie gospodarki odpadami, z którym muszą być zgodne plany gospodarki odpadami opracowywane na niższych szczeblach administracji. Nadrzędnym celem *KPGO* jest osiągnięcie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz z polityką ekologiczną państwa, w którym realizowane są zasady gospodarki odpadami wynikające z zobowiązań międzynarodowych oraz przepisów krajowych.

Główne cele strategiczne wynikające z *KPGO* to:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa,
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO).

W *KPGO 2014* zakłada się sukcesywne osiąganie celów związanych z usunięciem azbestu, określonych w *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032* przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 15 marca 2010r.

Biorąc pod uwagę nadrzędny cel *KGPO 2014*, jakim jest właściwe gospodarowanie odpadami zgodnie z obowiązującymi normami, *Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* odnosi się w sposób bezpośredni do założonych osiągnięć. Mianowicie jednym z zadań *Programu* jest odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i innych. Ponadto ustalono harmonogram realizacji *Programu* (rozdział 10), w którym uwzględniono odbiór magazynowanych odpadów azbestowych. Założono także, że odbiór ten będzie odbywał się z zachowaniem odpowiednich procedur

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

związanych z właściwym zagospodarowaniem odpadów azbestowych, które opisano w rozdziale 5. Wszystkie te działania związane są z zapewnieniem odpowiedniego bezpieczeństwa i przestrzeganiem przepisów stosowanych do odpadów niebezpiecznych.

➤ *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 określa: główne kierunki działania w przedstawionym okresie, potrzebne środki na jego realizację, a także podaje szacunkowe ilości wyrobów zawierających azbest w całym kraju oraz w poszczególnych województwach.

Program ponadto dzieli zadania przewidziane do realizacji na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym, w pięciu blokach tematycznych:

- 1) zadania legislacyjne;
- 2) działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii uniecznawiania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich;
- 3) zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do uniecznawiania włókien azbestowych;
- 4) monitoring realizacji Programu przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;
- 5) działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Projektowany dokument (*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032*) podobnie jak *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, postawił sobie jako nadrzędny cel usunięcie azbestu z terenu całego kraju do roku 2032. Bierze on pod uwagę większość zadań określonych w *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032* dostosowując je do warunków, jakie panują na terenie Miasta Sokołów Podlaski. Zadania te są opisane w rozdziale 2 *Programu*, gdzie można również zasięgnąć informacji na temat *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-*

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

2032. W związku z ich realizacją opisano odpowiednie procedury, jakie należy zachować przy użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest (rozdział 5), ustalono harmonogram realizacji *Programu* (rozdział 10) oraz określono sposób monitorowania (rozdział 13).

9.2 Na poziomie wojewódzkim

- *Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023*

Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023

wyznacza następujące cele w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest:

Cele krótkookresowe 2012-2017

1. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego poprzez stopniową eliminację tych wyrobów oraz ich bezpieczne unieszkodliwienie przez składowanie,
2. Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
3. Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko

Cele długookresowe 2018-2023

1. Dalsze sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest;
2. Kontynuacja działań minimalizujących negatywne skutki zdrowotne powodowane kontaktem z włóknami azbestu;
3. Dalsze działania polegające na likwidacji szkodliwego oddziaływania azbestu.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032 powstał w ramach realizacji pośrednich zadań *Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023*. Program uwzględnia zadania w zakresie usuwania odpadów zawierających azbest, zakładając następujące cele:

- edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
- inwentaryzacja i aktualizacja bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- bieżący monitoring realizacji *Programu* i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom;
- odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i innych;
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością gminy.

W ramach realizacji założonych zadań w *Programie* został określony harmonogram realizacji *Programu* (patrz rozdział 10) oraz sposób jego monitorowania (rozdział 13).

➤ *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Województwa Mazowieckiego*

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Województwa Mazowieckiego”, stanowi dokument spójny z „Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023” (stanowi załącznik nr 14 do tego Planu) oraz z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Głównym celem Programu, jest doprowadzenie do całkowitego usunięcia do 2032 roku wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego poprzez stopniową eliminację tych wyrobów oraz ich bezpieczne unieszkodliwienie.

Program określa szereg zadań niezbędnych do realizacji powyższego celu oraz zminimalizowania zagrożeń dla zdrowia wynikających z obecności azbestu w różnorodnych materiałach i wyrobach wykorzystywanych na terenie województwa.

Pozostałe cele Programu to:

- ocena Programu realizowanego na terenie województwa w latach 2007 – 2011,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest przyniesie zarówno korzyści społeczne, ekonomiczne jak i ekologiczne polegające na:

- zmniejszeniu emisji włókien azbestu,
- uzyskaniu poprawy ochrony zdrowia mieszkańców,
- poprawie wyglądu zewnętrznego obiektów budowlanych i ich stanu technicznego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032 powstał w ramach realizacji pośrednich zadań Programu wojewódzkiego. Program uwzględnia zadania w zakresie usuwania odpadów zawierających azbest, zakładając następujące cele:

- edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
- inwentaryzacja i aktualizacja bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest;
- bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom;
- odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i innych;
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością gminy.

W ramach realizacji założonych zadań w Programie został określony harmonogram realizacji Programu (patrz rozdział 10) oraz sposób jego monitorowania (rozdział 13).

9.3 Na poziomie lokalnym

- *Program ochrony środowiska dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018*

Powyższy Program wyznacza cele ekologiczne i kierunki ich realizacji. W harmonogramie zadań wymieniono m.in.: „coroczną aktualizację bazy danych o odpadach zawierających azbest”.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032 opisuje możliwe bezpieczne sposoby użytkowania, usuwania oraz zagospodarowania wyrobów zawierających azbest (patrz rozdział 5) oraz podkreśla regulacje prawne w zakresie użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (rozdział 6). Takie działania określone w Programie umożliwią poprawę stanu środowiska na terenie Miasta Sokołów Podlaski z zachowaniem możliwych środków ostrożności oraz uwzględniają cele założone w Programie ochrony środowiska dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

10. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji *Programu*

Ocena możliwych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji *Programu* dokonywana jest w kilku aspektach. W takiej analizie bierze się pod uwagę działania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. Ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) określa elementy na jakie ww. oddziaływania mogą wpływać.

10.1 *Podział zadań przedstawionych w Programie*

Zadania przedstawione w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokółów Podlaski na lata 2015-2032* można podzielić na 2 grupy: zadania administracyjne i zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

10.1.1 *Zadania administracyjne*

Zadania administracyjne, jakie zostały uwzględnione w *Programie* to przede wszystkim:

- inwentaryzacja i aktualizacja bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest;
- edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
- mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej;
- podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację *Programu*;
- udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest;
- przeznaczenie części środków finansowych z budżetu miasta na realizację *Programu*;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- bieżący monitoring realizacji *Programu* i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom;
- okresowa weryfikacja i aktualizacja *Programu*.

10.1.2 Zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest

Pozostałe zadania bezpośrednio związane z usuwaniem azbestu określone w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* to:

- odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i innych;
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością miasta;
- eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest oraz oczyszczenie terenów gminy i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych.

10.2 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Dzięki podziałowi zadań założonych do realizacji w *Programie*, można określić przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko. Zadania administracyjne nie mają znaczącego wpływu na czynniki środowiskowe. Wywierają one pośredni wpływ na obszary chronione, świat zwierząt, rośliny, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi, krajobraz, wodę, powietrze czy dobra materialne. Wymienione zadania odnoszą się bezpośrednio do strefy ludzkiej. Jeśli chodzi o zadania związane z usuwaniem azbestu, to ich realizacja bezpośrednio wpłynie zarówno na czynniki środowiskowe jak i człowieka. Spowodują one nie tylko likwidację szkodliwych wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski, ale również wpłyną na polepszenie zdrowia człowieka i wszystkich walorów środowiska.

10.2.1 Oddziaływanie na człowieka

Zadania administracyjne są głównie związane z podnoszeniem świadomości społecznej i ekologicznej. Pozwoli to poprawić i podnieść jakość życia mieszkańców Miasta Sokołów Podlaski. Realizacja wymienionych celów pomoże ukazać możliwości, jakie oferowane są osobom fizycznym, związane z usuwaniem szkodliwego wyrobu z terenu prywatnych posesji.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Udzielanie pomocy finansowej zachęci mieszkańców miasta do wymiany pokryć azbestowych, a poprzez uświadomienie ludności o szkodliwości wyrobów zawierających azbest demontaż takich wyrobów może odbywać się zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. Prace inwentaryzacyjne oraz aktualizacja i okresowa weryfikacja, pozwolą ułatwić monitoring substancji niebezpiecznych na terenie Miasta Sokołów Podlaski.

W przypadku realizacji zadań związanych bezpośrednio z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, oddziaływanie na człowieka może być chwilowo niekorzystne. W sytuacjach takich może dojść do punktowego wzrostu stężenia azbestu w powietrzu (pylenia). Działanie to będzie krótkotrwałe, a stężenie azbestu nie będzie przekraczało norm, gdy przestrzegane będą wszystkie procedury. Zachowanie bezpieczeństwa przy usuwaniu azbestu chroni mieszkańców przed negatywnymi skutkami na zdrowie związanymi z pracami demontażowymi.

Ważne jest także uświadamianie społeczeństwa na temat szkodliwości i zagrożeń dla człowieka oraz środowiska, związanych z samodzielnym lub nieodpowiednim usuwaniem azbestu.

Podsumowując oddziaływanie na człowieka zadań *Programu* związanego z usuwaniem azbestu będzie miało charakter krótkotrwały i możliwy do ograniczenia. W rezultacie całkowite usunięcie wyrobów zawierających azbest z danego terenu, będzie miało wpływ pozytywny na zdrowie i warunki życia mieszkańców miasta.

10.2.2 Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne realizacji zapisów zawartych w analizowanym *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* jest związane z usuwaniem azbestu z budynków oraz z transportem usuniętych materiałów na składowisko. Działania te powodują wzrost stężenia włókien azbestu w powietrzu oraz wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza wywołane ruchem drogowym. Może to powodować skumulowane oddziaływanie na powietrze atmosferyczne. Jednakże kierując się wynikami inwentaryzacji azbestu na terenie Miasta Sokołów Podlaski, na chwilę obecną stan techniczny 3% wyrobów zawierających azbest wymaga pilnego usunięcia. Pozostała ilość azbestu będzie sukcesywnie usuwana w kolejnych latach. Nie przewiduje się zatem znacznego wzrostu stężenia włókien azbestowych w powietrzu, gdyż prowadzone prace będą rozłożone

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

w czasie. Dotyczy to także emisji zanieczyszczeń powietrza związanego z transportem odpadów zawierających azbest, gdyż jest on w dużej mierze uzależniony od ilości wyrobów wymagających usunięcia.

Realizacja zadań wyznaczonych w *Programie* nie będzie powodowała znaczącego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego w Mieście Sokołów Podlaski. *Program* zakłada likwidację źródeł włókien azbestu, co w konsekwencji przyczyni się do zmniejszenia degradacji jakości powietrza.

Podsumowując wpływ realizacji zadań *Programu* na powietrze atmosferyczne będzie pozytywny, gdyż w znacznym stopniu przyczyni się do poprawienia jego jakości.

10.2.3 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Realizacja zadań wyznaczonych w *Programie* będzie w sposób bezpośredni oddziaływała na powierzchnię ziemi i jakość gleb. Obecnie największe narażenie na działanie azbestu odnotowuje się w miejscach demontażu elementów konstrukcyjnych zawierających jego domieszki, a także w miejscach, w których są one poddawane rozładunkowi lub obróbce mechanicznej. Grunt zanieczyszczony wyrobami azbestowymi powinien zostać zabezpieczony przed dostępem osób postronnych, a następnie zrehabilitowany poprzez wybranie zanieczyszczonego gruntu i przewiezienie go na składowisko odpadów niebezpiecznych. Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obszaru miasta przez przeszkolone firmy spowoduje likwidację potencjalnego źródła zanieczyszczenia gleby włóknami azbestowymi.

Prace prowadzone z zachowaniem zasad bezpieczeństwa zminimalizują ewentualną emisję włókien do atmosfery a następnie gleby, co w konsekwencji będzie miało wpływ pozytywny na ich stan.

10.2.4 Oddziaływanie na wodę

Realizacja założeń *Programu* nie będzie prowadziła do negatywnego oddziaływania na wody zarówno powierzchniowe, jak i podziemne. Przy wykonywaniu przedmiotowej *Prognozy* przyjęto założenie, że wszelkie prace związane z usuwaniem wyrobów azbestowych będą wykonywane w odpowiednim i prawidłowym schemacie technologicznym i z poszanowaniem

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

obowiązującego przepisów, dlatego nie będą wpływały negatywnie na środowisko wód powierzchniowych i podziemnych.

10.2.5 Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja zadań *Programu* będzie w sposób pośredni wpływała na krajobraz. Pozytywne efekty jego wdrożenia będą wpływały na walory estetyczne miasta. Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymuszać będzie przeprowadzanie innych prac remontowych, przez co poprawi ich stan wizualny oraz ograniczy występowanie „dzikich wysypisk”.

W konsekwencji usunięcie wyrobów zawierających azbest z dachów budynków oraz likwidacja „dzikich wysypisk odpadów azbestowych” będzie pozytywnie wpływać na krajobraz.

10.2.6 Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta

Realizacja zadań wytyczonych w *Programie* będzie miała ograniczone oddziaływanie na rośliny i zwierzęta. Należy podkreślić, że działania związane z realizacją postanowień *Programu* dotyczą terenów zabudowanych. Bezpośrednie działanie włókien azbestowych na zwierzęta może powodować analogiczne schorzenia, jak w przypadku oddziaływania na organizm ludzki. Przy prawidłowym usuwaniu wyrobów zawierających azbest oddziaływanie to nie powinno występować.

Istotnym problemem związanym z realizacją wymienionych działań jest ochrona ptaków, które mogą gnieździć się na dachach pokrytych azbestem. W trakcie prowadzenia prac demontażu materiałów azbestowych z budynków, należy zapewnić ochronę ewentualnych miejsc gniazdowania gatunków chronionych, a jeżeli zajdzie taka konieczność, uzyskać w wymaganych przypadkach stosowne zezwolenia wg art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.). Należy także nakazać dostosowanie terminów i sposobów wykonywania prac demontażowych do okresów lęgowych tych gatunków. Przed rozpoczęciem prac demontażowych należy przeprowadzić rozpoznanie w kontekście występowania chronionych gatunków zwierząt, natomiast po zakończeniu prac, w obiektach, w których wcześniej gniazdowały ptaki, należy (o ile jest to możliwe) umożliwić im dalsze gniazdowanie lub zapewnić siedliska zastępcze.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenów występowania zwierząt i roślin z zachowaniem wszystkim możliwych zasad bezpieczeństwa będzie miało wpływ pozytywny na ich stan zdrowia.

10.2.7 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Zagrożenia dla różnorodności biologicznej mogą nastąpić na etapie transportu odpadów, poprzez ograniczenie możliwości swobodnego przemieszczania się zwierząt ze względu na ciągi komunikacyjne.

W związku z realizacją *Programu* będzie to zjawisko krótkotrwałe i okresowe, dlatego też nie przewiduje się znaczącego wpływu na różnorodność biologiczną.

10.2.8 Oddziaływanie na obszar Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody

Wpływ działań na obszary chronione może mieć zarówno charakter pozytywny jak i negatywny. Zasadniczym problemem może być chwilowy wzrost stężenia pyłu azbestowego na tych obszarach. Należy pamiętać, iż kwestię tą można w znacznym stopniu ograniczyć przez zachowanie odpowiednich środków bezpieczeństwa. Do pozytywnych stron realizacji celów *Programu* na obszarach chronionych należy przede wszystkim usunięcie substancji niebezpiecznych z tych terenów. Azbest z terenu miasta będzie składowany na specjalnym składowisku poza jej terenem i poza terenami objętymi ochroną. Zmniejszy to poziom zanieczyszczenia na tych obszarach.

Największym zagrożeniem dla istniejących na terenie Miasta Sokołów Podlaski form ochrony przyrody są nieodpowiednio prowadzone prace demontażowe. Mogą one powodować niszczenie lęgów lub miejsc gniazdowania chronionych gatunków zwierząt, szczególnie ptaków. Należy zatem prowadzić prace remontowo-budowlane związane z usuwaniem azbestu, w sposób uniemożliwiający uszkodzenie punktów gniazdowania ptaków lub mając na uwadze zapewnienie działań naprawczych takich miejsc. Ważną kwestią staje się również odpowiednia edukacja społeczeństwa. Zmniejszy to w znacznym stopniu możliwość samodzielnego usuwania wyrobów azbestowym, a tym samym ograniczy możliwość niszczenia gniazd ptaków objętych ochroną.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

10.2.9 Oddziaływanie na dobra materialne

Biorąc pod uwagę dobra materialne przewiduje się pozytywne oddziaływanie *Programu* na ten element. Najważniejszym i najbardziej zauważalnym efektem będzie wzrost wartości nieruchomości po usunięciu pokrycia dachowego z płyt azbestowo cementowych. Jednocześnie nastąpi poprawa wyglądu oraz przedłużenie żywotności budynków.

Należy również podkreślić, że w związku z realizacją *Programu* mieszkańcy miasta będą mieli możliwość pozyskania dotacji na usuwanie szkodliwych wyrobów azbestowych za pośrednictwem Urzędu Miasta.

10.2.10 Oddziaływania na klimat akustyczny

Istotnym zagrożeniem dla ludzi i zwierząt może być hałas powstający w wyniku prac demontażowych (np. płoszenie zwierzyny). Zwiększony ruch pojazdów w czasie transportu odpadów zawierających azbest dodatkowo wpływa na zwiększenie poziomu hałasu. Zjawiska te mogą się potęgować i w efekcie może dojść do skumulowane oddziaływania hałasu na ludzi i zwierzęta. Jednak wpływ procesu usuwania wyrobów zawierających azbest na klimat akustyczny będzie miał charakter chwilowy i nie przewiduje się znaczącego wpływu na ogólną akustykę Miasta Sokołów Podlaski.

10.2.11 Oddziaływanie w zakresie gospodarki odpadami

Objęcie wszystkich mieszkańców miasta możliwością zorganizowanego zbierania i usuwania odpadów zawierających azbest będzie miało charakter pozytywny. Pozwoli to ograniczyć do minimum zjawisko niekontrolowanego pozbywania się odpadów, a co za tym idzie powstawanie dzikich „wysypisk śmieci”. Jednakże powodzenie tych działań wymaga wdrożenia właściwej kontroli i nadzoru nad jednostkami odpowiedzialnymi za realizację tych zadań. Ważne staje się tutaj magazynowanie zdemontowanych odpadów zawierających azbest do czasu ich wywiezienia na odpowiednie składowisko odpadów. Rozwiązaniem może być odpowiednie przeprowadzenie kompleksowych akcji edukacyjno-informacyjnych, które przyczynią się do podniesienia świadomości ludzi w zakresie bezpieczeństwa z wyrobami azbestowymi. Mimo wszystko nie można wykluczyć, że może dojść do nieodpowiednich metod magazynowania wyrobów zawierających azbest. Jednakże takie sytuacje nie powinny wystąpić przy zachowaniu odpowiednich przepisów.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Ostatecznie realizacja zadań wyznaczonych w *Programie* będzie miała pozytywny wpływ na gospodarkę odpadami w Mieście Sokołów Podlaski.

10.2.12 Oddziaływanie na klimat, zasoby naturalne oraz zabytki

Nie przewiduje się, by wymienione wyżej zadania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* mogły w znaczący sposób wpływać na klimat, zasoby naturalne oraz zabytki Miasta Sokołów Podlaski.

Wszystkie przedstawione w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* działania są krótkotrwałe oraz lokalne i przy odpowiednich zabezpieczeniach nie będą w sposób znaczący wpływały na stan środowiska. Bardzo ważne jest bezpieczne usuwanie wyrobów azbestowych zgodnych z wymogami przedstawionymi w punkcie 4 niniejszej *Prognozy*. Zachowanie wszystkich środków ostrożności pozwoli zminimalizować możliwe negatywne wpływy demontażu wyrobów azbestowych zarówno dla człowieka jak i środowiska. Należy podkreślić, że w przypadku braku realizacji odpowiednich zadań wynikających z *Programu* demontaż wyrobów będzie prowadzony, jednak istnieje ryzyko, że będzie prowadzony w sposób nieprawidłowy przez indywidualne osoby. W takiej sytuacji zagrożenie dla człowieka i środowiska jest dużo wyższe.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

11. Ocena przedstawionych oddziaływań z wyróżnieniem działań pozytywnych i negatywnych

11.1 *Pozytywne oddziaływania związane z realizacją Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032*

W związku z analizą zadań przedstawionych w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* zaobserwowano wiele korzyści:

- poprawę stanu zdrowia mieszkańców miasta;
- poprawę stanu środowiska w mieście;
- systematyczne zmniejszanie ilości szkodliwego azbestu;
- poprawę wyglądu estetycznego analizowanego obszaru oraz środowiska naturalnego;
- nadzór (poprzez monitoring) nad właściwym postępowaniem z wyrobami niebezpiecznymi zawierającymi azbest;
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie właściwego postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest;
- modernizację obiektów budowlanych – nowe pokrycia dachowe;
- ograniczenie powstawania „dzikich wysypisk”;
- kontrole źródeł powstawania odpadów.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

11.2 *Negatywne oddziaływania związane z realizacją Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032*

Do negatywnych oddziaływań, jakie mogą występować w wyniku realizacji zadań Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2012-2032 zaliczamy:

- punktowy i chwilowy wzrost stężenia włókien azbestowych w powietrzu wokół terenu wykonywanych prac;
- możliwy punktowy wzrost stężenia włókien azbestowych w glebie, w przypadku nieodpowiedniego zabezpieczenia zdementowanych wyrobów azbestowych i niewłaściwego oczyszczenia terenu po wykonaniu pracy;
- możliwość niszczenia siedlisk ptaków, w przypadku nieodpowiedniego i nieostrożnego sposobu demontażu wyrobów azbestowych;
- czasowe ograniczenie swobodnej migracji zwierząt w związku z chwilowym natężeniem ruchu drogowego;
- chwilowy wzrost hałasu podczas demontażu wyrobów zawierających azbest.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą niekorzystnych oddziaływań na środowisko skutków realizacji Programu

Realizacja zadań przedstawionych w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032 z założenia ma przynieść pozytywny efekt ekologiczny. Ponadto zakłada się, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie zgodne z przyjętymi zasadami ostrożności przy demontażu, transporcie oraz składowaniu. W związku z tym rozwiązania służące zapobieganiu, ograniczaniu i kompensacji ewentualnych negatywnych oddziaływań powinny ograniczyć się do ogólnych działań, takich jak:

- edukacja mieszkańców uświadamiająca szkodliwość samowolnego, samodzielnego usuwania azbestu oraz jego nieodpowiedniego składowania;
- przestrzeganie norm i zasad bezpieczeństwa związanych z usuwaniem azbestu;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- odpowiednie zabezpieczenie osób pracujących przy usuwaniu pokryć azbestowych;
- w czasie realizacji przedsięwzięcia zabezpieczenie techniczne sprzętu i miejsca demontażu;
- odpowiednie zabezpieczenie azbestu podczas przewozu na miejsce składowania.

13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Programie

Art. 51 art. 2. pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w opracowanym dokumencie.

Kryterium wyboru odpowiednich kierunków działań i wynikających z nich zadań *Programu* mają ekologiczne i ekonomiczne uzasadnienie. Miasto Sokołów Podlaski kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, dokonała wyboru takich założeń, które umożliwiają realizację obowiązku usunięcia wyrobów zawierających azbest w wymaganym terminie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Zaproponowane działania i zadania zmierzają do poprawy środowiska i zostały wybrane jako optymalne rozwiązania. Podyktowane są one obowiązującymi przepisami prawa, szczególnie regulującymi zasady usuwania, zabezpieczania, transportu i składowania odpadów zawierających azbest oraz odpowiedzialność podmiotów w to zaangażowanych.

Dla realizacji celów *Programu* nie określono konkretnych rozwiązań alternatywnych z uwagi na fakt, że w obowiązującym stanie prawnym i w świetle informacji o ryzyku zdrowotnym, nie istnieje żadne rozwiązanie alternatywne dla realizacji celu *Programu*, jakim jest usunięcie wyrobów azbestowych z miejsc ich dotychczasowego użytkowania.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

14. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W związku z opracowaniem projektu Programu oraz niniejszej Prognozy napotkano na pewne trudności wynikające przede wszystkim z braku precyzyjnych metod prognozowania stężenia włókien azbestowych w powietrzu glebie oraz wodzie, a także braku aktualnych danych na temat wielkości ich stężenia na terenie Miasta Sokołów Podlaski. Należy także wskazać na niedostatki wiedzy na temat oddziaływania azbestu na zwierzęta i rośliny, a także w zakresie alternatywnych metod unieszkodliwiania azbestu. Brak jest również informacji na temat budowy i lokalizacji nowych składowisk odpadów azbestowych w województwie mazowieckim, a także występowania „azbestów miękkich” na terenie miasta.

15. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją *Programu*

Realizacja ustaleń *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032*, nie będzie powodować znaczących oddziaływań transgranicznych. Zakłada się, że realizacja działań przedstawionych w *Programie* nie będzie wykraczać poza obszar państwa Polskiego. Jednakże, ze względu na fakt podpisania przez Polskę ratyfikowania Konwencji o ocenach oddziaływania w kontekście transgranicznym należy podkreślić obowiązek informowania państw w przypadku podejmowania działań mogących znacząco oddziaływać na ich terytorium.

16. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień *Programu* oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zasadnicze znaczenie w monitorowaniu *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* odgrywa sam Urząd Miasta Sokołów Podlaski, który może współpracować z innymi jednostkami, jeśli zajdzie taka konieczność. Urząd będzie planował i nadzorował realizację *Programu* w skali roku, oraz na

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

bieżąco aktualizował, jeśli zaistnieją takie potrzeby. Monitorowane będą środowiskowe skutki przeprowadzania bądź zaniechania przeprowadzania zadań wskazanych w Programie.

Wskaźnikami monitorowania *Programu*, określonymi w samym dokumencie są następujące:

- ilość zdemontowanego azbestu – wytworzonych odpadów niebezpiecznych - Mg/rok;
- ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest - Mg/rok;
- ilość odpadów składowanych na składowiskach - Mg/rok;
- stopień usunięcia wyrobów azbestowych - % usuniętych odpadów, w odniesieniu do wyników inwentaryzacji z roku 2015;
- stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację *Programu* w danym roku - %;
- liczba wniosków o dofinansowanie usuwania azbestu złożonych do gminy przez mieszkańców/rok;
- liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z problematyką azbestową/rok;
- liczba przypadków nielegalnego demontażu wyrobów zawierających azbest/rok;
- liczba inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie problematyki azbestowej/rok;
- liczba interwencji podejmowanych przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Inspekcję Pracy, Inspekcję Sanitarną, Gminę)/rok.

Istotną kwestią jest również prowadzenie Bazy Azbestowej. Ważne jest, by każda zmiana została uwzględniona, a poprawki naniesione przez pracownika Urzędu Miasta. Pozwoli to odpowiednio określić tempo usuwania wyrobów zawierających azbest.

Prowadzenie monitoringu pozwoli na dokładną ocenę efektywności realizacji *Programu*, będąc jednocześnie dobrym punktem wyjścia do analizy i opracowania corocznego sprawozdania z jego realizacji. Monitorowane będą środowiskowe skutki usuwania azbestu, jak również zaniechania tych działań. Zaproponowane w *Programie* wskaźniki monitorowania są wystarczające i nie wymagają rozszerzeń.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Realizacja *Programu* jest procesem długofalowym w związku, z czym zakłada się jego aktualizację celem dostosowania do zmieniających się warunków prawnych, ekonomicznych i możliwości gminy.

17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032, została opracowana zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 poz. 1232), a także z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) i stanowi część procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Prognoza została sporządzona na podstawie szczegółowej analizy *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032* oraz na podstawie dostępnych materiałów i stanowi określenie możliwych skutków ekologicznych w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku podjęcia realizacji celów postawionych w *Programie* lub w przypadku ich zaniechania.

Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i przedstawia możliwe pozytywne oraz negatywne skutki realizacji *Programu* oraz wytyczne dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom, a także wskazuje sposoby ich minimalizacji.

Analiza celów ustanowionych w *Programie* wykazała, że są zgodne i realizują zadania wyznaczone w:

- *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;*
- *Krajowym Planie Gospodarki Odpadami KGPO 2014;*
- *Polityce ekologicznej państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016;*
- *Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023;*
- *Programie ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.;*
- *Programie ochrony środowiska dla powiatu sokołowskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-201;*

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- *Programie ochrony środowiska dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018;*

W *Prognozie* ujęty został aktualny stan środowiska Miasta Sokołów Podlaski oraz problemy jego ochrony z punktu widzenia realizacji *Programu*, ze szczególnym uwzględnieniem terenów podlegających ochronie.

W *Prognozie* przeanalizowano potencjalny znaczący wpływ działań programu na następujące główne elementy środowiska: zdrowie i życie ludzi, powietrze atmosferyczne, wodę, powierzchnię ziemi, hałas, krajobraz, rośliny i zwierzęta, różnorodność biologiczną, obszary chronione, gospodarkę odpadami oraz dobra materialne. Pozytywne oddziaływanie na środowisko zadań wskazanych w *Programie*, zdecydowanie przeważa nad ewentualnymi oddziaływaniami negatywnymi. Negatywne oddziaływania projektu mają jedynie ograniczony charakter. Oddziaływania na zasoby środowiska są głównie związane z fazą realizacją niektórych inwestycji, głównie prowadzeniem prac demontażowych. Wykonanie któregośkolwiek z proponowanych zadań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko. Nie wystąpi również znacząco negatywne oddziaływanie na obszary cenne przyrodniczo.

W *Prognozie* przedstawiono propozycje dotyczące metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, co ma istotne znaczenie dla oceny skuteczności realizacji *Programu*.

Większość proponowanych do realizacji zadań ma jednoznacznie pozytywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi, a proponowanie rozwiązań alternatywnych do wdrożenia *Programu* nie ma żadnego uzasadnienia. Potencjalne niekorzystne oddziaływanie związane jest jedynie z możliwością wystąpienia pylenia azbestu przy rozbiórce zniszczonych pokryć dachowych oraz z możliwością nieumyślnego niszczenia miejsc gniazdowania niektórych gatunków ptaków. Dlatego też prowadzenie prac remontowo-budowlanych obiektów wymaga zapewnienia prawidłowych zasad i bezpieczeństwa dla człowieka przy demontażu wyrobów azbestowych oraz zapewnienia działań naprawczych w miejscach, w których znajdują się siedliska ptaków. Wzmożony hałas powstający przy rozbiórce ma jedynie charakter chwilowy.

Podsumowując należy podkreślić, że istotne znaczenie ma w tym przypadku stosowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą niekorzystnych oddziaływań na środowisko skutków realizacji projektu *Programu*.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

18. Literatura

1. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2014;
3. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
4. Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023,
5. Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.,
6. Program ochrony środowiska dla powiatu sokołowskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015,
7. Program ochrony środowiska dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018;
8. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015-2032;
9. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Warszawa, 2010;
10. Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” - wersja końcowa, CDM Sp. z o.o., Warszawa, październik 2009;
11. Bezpieczne postępowania z azbestem i materiałami zawierającymi azbest, red. Jerzy Dyczka, Materiały specjalistycznego kursu szkoleniowego, AGH, Kraków, 26-27.06.2003;
12. Azbest – Podręcznik wydany przez Komitet Starszych Inspektorów Pracy (SLIC);
13. Azbest - narażenie i skutki zdrowotne - dr hab. Edward Więcek, Bezpieczeństwo Pracy 2/2004;
14. Azbest - ekspozycja zawodowa i środowiskowa: skutki, profilaktyka.- Neonila Szeszenia Dąbrowska, Łódź: Oficyna Wydawnicza Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, 2004;
15. Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne. Raport z Badań Instytutu Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera, Łódź 2010.
16. Obmiński A., Szczecin – Zastosowanie azbestu i problemy odpadów azbestowych w świetle obowiązującego prawa; W: Realizacja „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032” w praktyce – raport. Federacja Zielonych GAJA , 2010;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

17. Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest MGPIPS, Warszawa 2003 r. zaktualizowany wg stanu prawnego na dzień 30 września 2008 r.;
18. Informator o zadaniach jednostek samorządu terytorialnego dla realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski - materiał przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej” Warszawa 2003;
19. Strona internetowa WFOŚiGW w Warszawie - www.wfosigw.pl;
20. Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych – www.stat.gov.pl;
21. Strona Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie - <http://warszawa.rdos.gov.pl/>;
22. Strona internetowa Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
23. Baza Azbestowa - www.bazaazbestowa.gov.pl;
24. Serwis internetowy Miasta Sokołów Podlaski – www.sokolowpodl.pl;
25. Ustawy i rozporządzenia w przedmiotowym zakresie, w szczególności:
 - Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 nr 3 poz.20 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232);
 - Ustawa z dnia 14 grudnia 2013 o odpadach (Dz. U. z 2013r. poz. 21);
 - Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2011 nr 227 poz. 1367 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.);
 - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. 2003 nr 120 poz. 1126);

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 nr 7 poz. 649, zmienione Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. 2005 nr 216 poz. 1824);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. 2005 nr 189 poz.1603);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U.2009 nr 124 poz. 1033);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U.2013 nr 0 poz. 24);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U.2002 nr 217 poz. 1833 z późn. zm);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 nr 8 poz. 31);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014 poz. 1923);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 523);